

zondag 12 september

OPEN MONUMENTENDAG VLAANDEREN 2010 DE VIER ELEMENTEN

in Aartselaar

Wat betekent de plaatsnaam “de Reukens”?

Het gebied ‘De Reukens’

Het grootste deel strekt zich uit tussen de Langlaarsteenweg, de Reetsesteenweg, de Pierstraat en de Halfstraat met dien verstande dat de Reukens - topografisch - vroeger deel uitmaakten van ‘het Heiken’.

Betekenis van de naam Reukens

de *reu* als mannetjesdier: staat synoniem voor rekel of mannetjes hond. Een *reuken* zou dan een kleine mannetjes hond kunnen zijn en de *reukens* zouden dan moeten verwijzen naar een aantal kleine mannetjeshonden. Helaas is er geen verband, ook niet als rekel uitgebreid wordt tot andere mannelijke diersoorten als vos, wolf of das.

“Reuken(s) in de plaatsnaamkunde

In de derde uitgave (2007) van Heemkunde Gouw Antwerpen van een “Overzicht van toponiemen in de Provincie Antwerpen” komt “Reukens” als toponiem niet voor. Het is m.a.w. een zeldzame plaatsnaam in onze streek.

Enkel in St. Gillis Dendermonde kennen ze een ‘Reukenveld’ dat verklaard wordt als een **‘kleine rode’**.

Verder weg en langer geleden (Asse - 1930) verklaart Dr. Jan Lindemans het toponiem ‘Reuken’ als **‘Kleine rode, boschrooiing’*** met daarbij nog volgende attestaties : *het reuken: neven ‘t rodeken; aen’t velt geh. ‘t roken; opt rueken; het Reuken*, m.a.w. verkleinwoorden van het zelfstandig naamwoord **rode of roo(i) in de zin van een gerooide plek.**

*Dr. Jan Lindemans, *Brabantsche Plaatsnamen - Assche*, in “Eigen Schoon en De Brabander”, 1930, blz 61

**AARDE
AARTSELAAR
HET REUKENSPAD**

De *roth/rode/rooi* toponiemen komen in de provincie Antwerpen vaak voor wegens de grootschalige ontbossing of ontginning van natuurlijke sites tot cultuurgronden in de vroege Middeleeuwen.

Immers, door het rooien van bomen of struiken werden stukken natuurlandschap beetje bij beetje geschikt gemaakt voor akker- en landbouw. Sommige rode-namen zijn zeer oud. Deze enorme ontbosingen worden voor 1100 geplaatst waardoor ‘roden’ ouder kunnen zijn dan ‘hoven’.

Relatief kleinschalige rooiingen als extra privaat gewin voor diegenen die er al woonden of boerden (en niet zozeer voor het ontwikkelen van nieuwe nederzettingen) situeren zich later in de Middeleeuwen, waarbij het opvalt dat juist in die latere periode meer verkleinwoorden voorkomen bij de naamgeving aan deze gronden.

De Reukens en Aartselaar

Deze laatste theorie is dus zeer aannemenlijk : de Reukens als kleinere stukken gerooid bos, pas voor landbouw gewonnen op een ogenblik dat er al een nederzetting was in de buurt van “Vaerlaer” of “Valaereycke”.

De plaatsnaam Aartselaar zelf, waarvan het laatste deel ‘laar’ eveneens duidt op een open plaats in een bos, leert ons immers dat we hier een bosrijke omgeving hadden.

Uittreksel uit het artikel. ‘Wat betekent de Reukens?’ pag 10/17de jaargang/december 2007 - nr 4

Wilt u het volledige artikel lezen of meer bronneninformatie kennen, contacteer dan de voorzitter van de Heemkundige Kring, rene.beyst@scarlet.be of tel. 03/887 71 06